

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם א טו) אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי. וְאִם תָּבוּ בְּתִיּוּבָתָא, יִיתִי אֵלַיְמְלָךְ, וְיִיתִי מִחֲלוֹן. וְאִם תָּבוּ כּוּלְהוּ, יִיתִי שְׂמָא קְדִישָׁא עֵילָאָה. וְאִם לֹא, יָמוּתוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם א ט) וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיְתָה שְׁמָה וּשְׂתֵי כְלוּתֶיהָ עִמָּה, נִפְקוּ מְגוּפָא. בְּהֵיחָא שְׁעֵתָא אִיהִי אֲזֵלַת לְנִטְרִי גֵן עֲדָן, תִּיעוּל מִינָהּ בְּגִנְתָא דְעֲדָן, דִּחִיין לָהּ לְבַר, וְאֲזֵלַת בְּאַתְרֵי דִּחְשׁוּכָא. (שם ב יט) וַתַּהֲם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֵּאמְרֵן הַזֹּאת נַעֲמִי. בְּהֵיחָא שְׁעֵתָא אֲמַרְת, (שם א כא) אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי ה', שְׂמָא קְדִישָׁא דִּהוּה בִּי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם) וַה' עָנָה בִּי, שְׂמָא קְדִישָׁא דִּיהוּ"ה, אֶסְהִיד בִּי כָּל חוּבִין דְעַבְיְדָנָא. בְּהֵיחָא שְׁעֵתָא יִיתִי נַחֲשׁ וְנָסִיב לָהּ לְשַׁפְחָה. בְּהֵיחָא שְׁעֵתָא אֲמַרְת, (ישעיה א כא) אֵיכָה הִיְתָה לְזוּנָה קְרִיָּה נְאֻמָּנָה מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט צֶדֶק יִלֵּין בָּהּ וְעַתָּה מְרַצְחִים.

י"ו נִשְׁאָרוּ (שם ט ט) עֲנִי וְדַל, עֲנִי וְרוּכְבַּ עַל חֲמוּר. דַּל, עֲלִיָּה אֲתָמֵר (תהלים מא ב) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דַּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. אִם יִשְׁאָר לּוּ בֵּן שְׁהוּלָךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה, מוֹצִיאֵו מִן הַרְעָה, שְׁהֵם מִתְפָּרְדִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם.

בְּתוּב (ישעיה כט כב) כַּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. יַעֲקֹב לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְאַתָּה אוֹמֵר אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם? אֲלֵיָּא בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעֲהָ שְׁהִפִּילוּ אֶת אַבְרָהָם בְּאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, בְּרֵאשׁוֹנָה הָיִי דְנִיָּים אוֹתוֹ לְמַעְלָה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּסָּא שְׁלִי, לְכִי וְהַצִּילִי אֶת אַבְרָהָם מֵאוּר כַּשְׂדִים, שְׁבַשְׁבִּיל כְּבוֹדִי עֲשֵׂה מֵה שְׁעֵשָׂה.

אָמְרוּ לּוּ מְלֵאכֵי הַשָּׂרְת, רַבּוּנוּ שְׁל עוֹלָם,

אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי. וְאִם שָׁבוּ בְּתִיּוּבָה - יָבֵא אֵלַיְמְלָךְ וְיָבֵא מִחֲלוֹן. וְאִם שָׁבוּ כָּל־ם - יָבֵא הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְאִם לֹא - יָמוּתוּ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם) וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיְתָה שְׁמָה וּשְׂתֵי כְלוּתֶיהָ עִמָּה, יֵצְאוּ מִהַגּוּף. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הִיא הוֹלְכַת לְשׁוּמְרֵי גֵן הָעֲדָן, לְהַכְנִס לְגֵן הָעֲדָן. הֵם דּוֹחִים אוֹתָהּ הַחוּצָה, וְהוֹלְכַת בְּמָקוֹם הַחֹשֶׁף. (שם) וַתַּהֲם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֵּאמְרֵן הַזֹּאת נַעֲמִי. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אוֹמְרַת, אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי ה', הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁהִיָּה בִּי. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם) וַה' עָנָה בִּי, הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁל יְהוּ"ה הָעִיד בִּי כָּל הַחֲטָאִים שְׁעֲשִׂיתִי. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יָבֵא הַנַּחֲשׁ וְיִקַּח אוֹתָהּ לְשַׁפְחָה. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אוֹמְרַת, (ישעיה א) אֵיכָה הִיְתָה לְזוּנָה קְרִיָּה נְאֻמָּנָה מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט צֶדֶק יִלֵּין בָּהּ וְעַתָּה מְרַצְחִים.

י"ו נִשְׁאָרוּ עֲנִי וְדַל, (זכריה ט) עֲנִי וְרוּכְבַּ עַל חֲמוּר. דַּל, עֲלִיּוֹן נְאֻמֵּר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דַּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. אִם יִשְׁאָר לּוּ בֵּן שְׁהוּלָךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה, מוֹצִיאֵו מִן הַרְעָה, שְׁהֵם מִתְפָּרְדִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם.

בְּתוּב (ישעיה כט) כַּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. יַעֲקֹב לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְאַתָּה אוֹמֵר אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם? אֲלֵיָּא בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעֲהָ שְׁהִפִּילוּ אֶת אַבְרָהָם בְּאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, בְּרֵאשׁוֹנָה הָיִי דְנִיָּים אוֹתוֹ לְמַעְלָה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּסָּא שְׁלִי, לְכִי וְהַצִּילִי אֶת אַבְרָהָם מֵאוּר כַּשְׂדִים, שְׁבַשְׁבִּיל כְּבוֹדִי עֲשֵׂה מֵה שְׁעֵשָׂה.

אָמְרוּ לּוּ מְלֵאכֵי הַשָּׂרְת, רַבּוּנוּ שְׁל עוֹלָם,